

12/12/06

December 25, 2006

FOR TORAH MITZION TALK

שנה מסכת אבות פרק א

(ה) יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר, יהי ביתך פתוח לרננה, ויהיו עניים בני ביתך, ואל תרבה שיחה עם האשה. באשתו אמרו, קל נח' מר באשת חברו. מכאן אמרו חכמים, כל זמן שאדם מרבה שיחה עם האשה, גורם רעה לעצמו, ובוטל מדברי תורה, ונסופו יורש גיהנם: (ו) יהושע בן פרחיה נגמאי הארכלי קבלו מקם. יהושע בן פרחיה אומר, עשה לך רב, וקנה לך חבר, והוי דו את כל האדם לכף זכות: (ז) נגמאי הארכלי אומר, הרחק משכבן רע, ואל תתחבר לרשע, ואל תתיאש מן הפרענות:

תוי"ט על מסכת אבות פרק א משנה ז

ואל תתיאש מן הפרענות - ולא אמר שידאג מן הפרענות כי דבר זה מדה מגונה מי שהוא דואג מן הפרענות אבל אל תתיאש מן הפרענות. כאשר עשה המן שהיה בוטח בגודל עשרו וכהרף עין נהפך עליו הצלחתו וזהו לשון ואל תתיאש. דרך חיים:

אבות דרבי נתן פרק תשיעי

(ה) ואל תתיאש מן הפרענות כיצד. מלמד שיהא לבו של אדם מתפחד בכל יום [ויאמר אוי לי שמא יבא עלי פורענות היום ושמא למחר ונמצא מתפחד בכל יום] שנאמר כן באיוב (איוב ג) פחד פחדתי: (ו) דבר אחר *אל* *תתיאש* מן הפרענות כיצד. בזמן שאדם רואה מה שבידו מצליח אל יאמר בשביל שזכיתי נתן לי המקום מאכל ומשתה בעולם הזה והקדן קיימת לעולם הבא אלא יאמר אוי לי שמא לא נמצא לי לפניו אלא זכות אחד בלבד נתן לי מאכל ומשתה בעולם הזה כדי שיאבדני לעולם הבא:

(31) המאירי על מסכת ברכות דף ס/א

שהבוטח בשם אין תוחלת שלו נכזבה כבר אמר והבוטח בה' חסד יסובבנו וכן אמר משמועה רעה לא יירא נכון לבו בטוח בה' ואמרו ז"ל האי קרא מרישיה לסופיה מידריש ומסופיה לרישיה מידריש כלומר שלא יזהה מהם יש לו משמעות מרישיה לסופיה מידריש מה טעם משמועה רעה לא יירא משום דנכון לבו בטוח בה' והוא הבטחה לצדיק שלא יתירא *מן* *הפורענות* ומסופיה לרישיה מידריש אינו הבטחה אלא הודעה שמי שלבן נכון ובוטח לא יהא לבו הומה להתיירא שאין יראה ראוייה לצדיק אלא בדברי תורה שמא ישכח או שמא יכשל בהוראה הא במילי דעלמא לא:

*מכל הנ"ל - הפירוש המקובל, שלמרות הצלחתו וכו' אל להאדם לחשוב שיינצל מפורענות..... ולפע"ד יש גם לבאר את המאמר באופן הפך להנ"ל, דהיינו שכשאדם נמצא בצער ופורענות באה עליו, אל יאמר נואש אלא יתחזק להאמין שהישועה קרובה לבוא. ופירוש זה נראה קרוב יותר לפשוטו של המשנה, שהרי המונח "יאוש" דרך כלל מוסב על מצב רע הפוקד אדם עד שמתיאש חלילה, אבל אם מזלו שוחק לו קשה ואפי' מוזר לומר עליו שהתיאש מאפשרות של טובה ממושכת.

9

ההבדל בין שני הפירושים הוא איך מתרגמים את המלה "מן": Either "from", or "of". The classical interpretation follows "of," while mine follows "from."

*גם להזכיר מ"ש בהעש"ט על "שויתי ה' לנגדי תמיד" - equanimity, the best antidote to depression-